

Yo'el

*Qekatkə apiti Pərwərdigarning künigə
bexarət beridu*

¹ Pərwərdigarning Petuelning oqli Yoeləğa
qüxkən sözi: —

² «I qerilar, anglanglar;

Zeminda barlıq turuwatқан һөmməylən, kulak
selinglar;

Өz künliringlarda yaki ata-bowiliringlarning
künliridimu xundak bir ix bolup bakқанmu?

³ Baliliringlarəğa xuni eytip beringlar,

Baliliringlar öz balilirioğa eytsun,

Ularmu kelər dəwrgə eytsun: —

⁴ «Qixligüqi kurt» qalduroqanni qekatkə yəp
boldi,

Qekatkə qalduroqanni qekatkə liqinkiliri yəp
boldi,

Qekatkə liqinkiliri qalduroqanni «wəyranqi
kurt»lar yəp boldi.□

⁵ Əy, һarakkəxlər, oyqinip kattik yioqlanglar,

Huwlixinglar, i xarab iqküqilər,

Yengi xarab tüpəylidin —

Qünki u aozingdin elip taxlandi.

⁶ Qünki bir həlk, küqlük, sansizliqan həlk,

Zeminim üstigə besip kəldi;

Uning qixliri bolsa xirning qixliri,

□ **1:4** ««Qixligüqi kurt»lar... «wəyranqi kurt»lar —
«qekatkə liqinkə» wə «wəyranqi kurt»lar bolsa bəlkim
qekatkining əsüx jəryanidiki üq hil xəkli, bolmisa üq hil
baxқа ziyandax һaxarətlər boluxi mumkin.

Uningda xirning hinggang qixliri bardur;

⁷ U Mening üzüm tallirimni wəyranə qiliwətti,
Ənjür dərihimning qowzaqlirini siyriwətti,
Ularni yalingaqlap, taxliwətti;
Ularning xahliri aqliwetildi.

⁸ Yaxliqidiki eri üqün matəm tutup bəz kiy-
imlərgə oranoqan nəwjuwandək kattik piqan
qekinglar;

⁹ Pərwərdigarning öyi «axlik hədiyə»din həm
«xarab hədiyə»lərdin məhrum qilindi;
Kahinlar, yəni Pərwərdigarning hizmətqiliri
matəm tutidu.□

¹⁰ Etizlar qəldərəp kətti,
Zemin matəm tutidu;
Qünki ziraətlər oqazan boldi,
Yengi xarab qurup kətti,
Zəytun meyi qəoqjiridi.

¹¹ Həy dehqanlar, uyulunglar;
Buqdaylar həm arpilar üqün yalwurunglar, i
üzümqilər,
Qünki etizlarning hosulliri qurup kətti.

¹² Üzüm teli qəoqjirap kətti,
Ənjür dərihi solixip qaldi,
Anar dərihi, horma palmisi həm alma dərihimu,
Daladiki barliq dərəhlər solixip kətti;
Bərək, xadliqmu adəm balilirida solixip kətti.

□ **1:9 «axlik hədiyə»din həm «xarab hədiyə»lər...** — «axlik hədiyə»lər həm «xarab hədiyə»lər adəttə «kəydürmə qurbanlik»lar həm «təxəkkür qurbanlik»lirining üstigə quyulatti. **«kahinlar, yəni Pərwərdigarning hizmətqiliri»** — «kahin» muqəddəs ibadəthanida puqralar üqün məhsus qurbanliqni kəydürgüqi xixi.

13 Belinglarni baqlanglar, pəryad okunglar, i
kahinlar;

Hıwlanglar, i qurbangahning hizmətqiliri;

Keqığə bəz kiyimlarni kiyip düm yetinglar, i
Hudaning hizmətqiliri;

Qünki Hudayinglarning öyidin «axliq hədiyə»
həm «xarab hədiyə» üzülüp qaldi. □

14 «Roza tutayli» dəp *Hudaşa* məhsus bir
məzgilni aytinglar,

Jamaətkə məhsus yiqilimiz, dəp jakarlanglar;

Aksakallarni, zeminda turuwatqanlarning
həmmisini Pərwərdigar Hudayinglarning öyigə
yiqip,

Pərwərdigarşa nalə kətüringlar! ■

15 «Ah, xu kün!

Qünki Pərwərdigarning küni yekinlaxti,

U Həmmigə Qadir tərpidin həlakət bolup ke-
lidu. □ ■

16 Mana, oʻziza kəz aldimizdin elip taxlandi
əməsmu?

Xadliq, huxalliq Hudayimizning öyidin elip tax-
landi əməsmu? □

□ **1:13 «Hudayinglarning öyi»** — muqəddəs ibadəthanini
kərsitidu. ■ **1:14** Yo. 2:12-15 □ **1:15 «U (xu kün) Həmmigə**

Qadir tərpidin həlakət bolup kelidu» — muxu səz Yoelşa
zamandax Yəhudiylə həkining kəpinqisini qəqitidioqan alahidə
gəp. Ular: ««Pərwərdigarning küni» biz Yəhudiylə həkigə
nijatni elip kelidu, hərbi baxqə millətkə həlakətni elip kelidu»
dəp oylaytti. Yoel pəyoqəmbər xu küning hərbi gunahkar
adəmgə (məyli Yəhudiylə bolsun, Yəhudiylə bolmisun) həlakət elip
kelidu, dəp jakarlaydu. ■ **1:15** Yəx. 2:9-22; 13:6 □ **1:16**

«Hudayimizning öyi» — muqəddəs ibadəthanini kərsitidu,
əlwəttə.

17 Uruklar topa-qalmilar astida qirip kètti,
Ambarlar harabilèxti,
Boquzhanilar oqulap qüxti;
Qünki ziraètlèr oqazang boldi.

18 Qarpaylar xundak hërkirixip kètti!
Kala padiliri patiparaq boldi,
Otlakni tapalmioq;
Qoy padilirimu èzi «gunahimiz bar» degèndèk
mèyüslèndi;□

19 Ah, Përwërdigar, nida kilimën Sanga;
Qünki ot yalkunliri janggaldiki ot-qèplèrni
yèwètti,
Yalkun daladiki barlik dèrèhlèrni kèydürüwètti.

20 Daladiki haywanlarmu Sanga nida kilidu,
Qünki erik-èstènglèr qurup kètti,
Ot-yalkun janggaldiki ot-qèplèrni yèwètti.

2

Qekatkilarning wəyranqiligi

¹ Zion teqida kanay qelinglar,
Mukèddəs teqimda agah signalini anglitinglar;
Zeminda turoquqi hëmmèylèn dir-dir titrisun;

□ **1:18 «Qarpaylar xundak hërkirixip kètti! Kala padiliri patiparaq boldi, otlakni tapalmioq; koy padilirimu èzi «gunahimiz bar» degèndèk mèyüslèndi»** — hëtta qarwilar, daladiki haywanlar Hudaqqa nida kètürwatqanoqa ohxaydu (20-ayètnimu kèrüng). Nemixqa èmdi Hudaning hëlqi Uningoqa hëq dua qilmaydu?

Qünki Pərwərdigarning küni kelidu, u yekindidur. □ ■

² U kün bolsa qarangoʻu həm sür kün,
Bulutlar qaplanoʻan həm qarqarangoʻu zulmət
kün, — tang səhər taolrar üstigə yeyiloʻandək,
Zor həm küqlük bir həlk kelidu;
Ularoʻa ohxax bolouqilar bolup bakmioʻan,
Ulardin keyinmu, dəwrđin-dəwrgə yənə bol-
maydu.

³ Ularning aldida köydürgüqi ot mangidu,
Ularning kəynidə bolsa bir yalkun köydürüp
otidu;

Kelixtin burun zemin «Erən baolqisi»dək,
Biraq ularning tapini təgkəndin keyin gül-
giyahsiz qol-bayawan bolidu;
Bərħək, ulardin heqnemə keqip kutulalmaydu.

⁴ Ularning kiyapiti atka ohxaydu,
Atlik ləxkərdək qapidu.

⁵ Jəng ħarwiliri güdürligəndək sada bilən ular
taol qokkiliridin səkrəp otidu;
Pahalni paraslap köydürgən ot awazidək
taraslap mangidu,
Dəbdəbilik səp tüzəp turoʻan küqlük qoxundək
yüridu,

⁶ Ularning aldida əllər kattik azablinidu,
Həmmə qiray tatirip ketidu.

⁷ Ular palwanlardək yügüridu;

□ **2:1 «Zion teoqida kanay qelinglar»** — «Zion» yaki «Zion teoqi» — Yerusalem xəħiri, jümlidin muqəddəs ibadəthana jaylaxkan taolrur. «Zion» bəlkim «kərunərlik» degən mənədə. U daim Hudaning Əz həlkigə ħimayə boloinioʻa simwol bolidu. **«kanay qelinglar»** — ibraniy tilida «buroʻa qelinglar». ■ **2:1** Yo. 1:15; Zəf. 1:14, 15

Jəngqilərdək sepildin artilip ətidu;
 Həmmisi öz aldioqa qarap yürux kılıdu;
 Səplirini heq buzmaydu.

⁸ Heqkaysisi öz qerindixini kıstimaydu;
 Hərkaysisi öz yolida mangidu;
 Qorallarqa etilsimu, yarılanmay ətüp
 mangidu;□

⁹ Xəhəning həmmə yerigə qepixidu;
 Sepil üstidə yügürüp yürüdü;
 Öylərgə yamixip qıkıdu;
 Derizilərdin oqridək kiridu.

¹⁰ Ular aldida yər-zeminni titrək basidu,
 Asmanlar təwrinip ketidu;
 Quyax həm ay qarangoqulixip ketidu,
 Yultuzlar julasini qayturuwalidu.■

¹¹ Pərwərdigar Öz qoxuni aldida awazini
 qoyuwetidu,
 Qünki Uning bargahı payansizdur;
 Uning sözünü orunlioquqi küqlüktür;
 Qünki Pərwərdigarning küni uluq, intayin
 dəhxətliktür;

Kim uni kətürəlisun?■

¹² Birəq hətta həzirmu, — dəydu Pərwərdigar,
 — Qin kənglünqlər bilən, rozılar bilən, yioqılar
 bilən matəm tutup Mening yenimoqa qaytip
 kelinglar;■

¹³ Kiyim-keqikinglarni əməs, bəlki yürək-
 baqringlarni tilip,

□ **2:8 «Qorallarqa etilsimu, yarılanmay ətüp mangidu»** —
 birnəqqə hil təjimişi boluxi mümkün. İbraniy tilini qüxinix təs.

■ **2:10** Yəx. 13:10; Əz. 32:7; Yo. 2:31, 3:15 ■ **2:11** Yər. 30:7;
 Am. 5:18; Zəf. 1:15 ■ **2:12** Yər. 4:1

Pərwərdigar Hudayinglarning yenioʻa qaytip beringlar;

Qünki U mehır-xəpkətlik həm rəhimdil,
Asan oʻzəplənməydu, zor mehır-
muhəbbətlıktur,

Yamanlıktin yanidioʻan *Hudadur*. □ ■

¹⁴ Kim bilidu, U jazalaxtin yenip, rəhim kılıp birər bərikətni,
Pərwərdigar Hudayinglaroʻa sunoʻudək birər «axlık hədiyə» həm «xarab hədiyə»ni qaldurup ketəmdu tehi?■

¹⁵ Zion teoʻida kanay qelinglar,
«Roza tutayli» dəp *Hudaoʻa* məhsus bir məzgilni ayringlar,

Jamaətkə məhsus yioʻilimiz, dəp jakarlanglar;□ ■

¹⁶ Əlni yioʻinglar, jamaətni paklandurunglar,
Aksakallarni jəm kilinglar, balilarni, emi-
watkanlarnimu yioʻinglar;

Toy kiliwatkan yigit öz öyidin,

Yatlık bolidioʻan kız hujrisidin qıksun;□

¹⁷ Kaħınlar, yəni Pərwərdigarning hizmətqiliri

□ **2:13** «**Kiyim-keqikinglarni əməs, bəlki yürək-baoqinglarni tilip,...**» — kona zamanlarda kattik qayoju-həsərətni bildürüx üqün həklər kiyimlirini yirtatti.

■ **2:13** Mis. 34:6; Zəb. 86:15; Yun. 4:2 ■ **2:14** Yun. 3:9

□ **2:15** «**kanay qelinglar**» — ibraniy tilida «buroʻa qelinglar».

■ **2:15** Yo. 1:14 □ **2:16** «**Əlni yioʻinglar, jamaətni paklandurunglar**» — muxu «paklandurux» bəlkim hər bir adəmnı Musa pəyoʻəmbərgə qüxürülgən muqəddəs qanunda bekitilgən hər bir haram nərsidin ayriwetix degənliktur. «**Toy kiliwatkan yigit öz öyidin, yatlık bolidioʻan kız hujrisidin qıksun**» — «Qan.» 20:7, 24:5 bilən selixtursak, wəziyətning jiddiylıki tehımu enik kərünüdu.

aywan bilən qurbangah otturisida yioqa-zar
kötürsun,
Ular eytsunki, «I Pərwərdigar, Öz həlkinggə
iqingni aqritkaysən,
Öz mirasingni horluqtin saklap,
Ulnarni əllərgə səz-qəqək boluxka qoymioqaysən;
Əl-yurtlar arisida: «Ularning Hudasi keni?»
deyilmisun». □ ■

18 Andin Pərwərdigar Öz zeminioqa otluk
muhəbbitini,
Öz həlkiyə rəhim-xəpketni kərsətti;
19 Pərwərdigar jawabən Öz həlkiyə mundak
dedi: —
«Mana, Mən silərgə buqday, yengi xarab wə
zəytun meyini əwətimən,
Silər bulardin qandurulisilər;
Wə Mən silərnə kaytidin əllər arisida xərməndə
kəlip qoymaymən; □
20 Həm ximaldin kəlgüqini silərdin yirak kəlip,

□ 2:17 «(Ibadəthanidiki) aywan bilən qurbangah ottur-
isida yioqa-zar kötürunglar» — nemixka axu jayda xundak
kəlix kerək? Pikrimizqə, bu əmr birnəqqə yil ilgiriki bir
wəkə bilən ziq munasiwətlik, yəni Yəhüdaning padixahı Yoax
Zəkəriya degən kaşin-pəyoqəmbərnə dəl axu yərdə əltürüwətkən
(«2Tar.» 24:21 həm «Mat.» 23:35ni kəring). «**Öz mi-
rasingni horluqtin saklap...**» — «Pərwərdigarning mi-
rasi» muxu yərdə, xübhışizki, öz həlkini kərsitidu. ■ 2:17
Zəb. 42:10; 79:10; 115:2 □ 2:19 «**Andin Pərwərdigar ...
rəhim-xəpkitini kərsətti (18-ayət)... Öz həlkiyə mundak
dedi: ...**» — qarışqanda həlk Hudaning səzi boyiqə dua-tilawət
kəloqan, Huda dər wəkə ularning duasioqa hazır jawab beridu.
Bəzi alimlar bu sözlərnə: «Andin Pərwərdigar ... rəhim-xəpketni
kərsitidu... bərhək mundak dəydu: ...» dəp tərjimə kəlidu.

Uning aldi qismini xərkiy dengizə,
 Kəyni qismini oʻrbiy dengizə qoʻshiwetimən;
 Uni qol bir zeminə həydiwetimən;
 Uning sesiklikı purap turıdu,
 Pasıq hıdı qıkıdu;
 Qünki u «qong ixlarnı kılquqımən» dəp özını
 uluq kılmaqçı bolıdu.□

²¹ Korkma, i zemin;

Xadlinip huxal bol;

Qünki Pərwərdigar uluq ixlarnı kılqan.□

²² I daladiki haywanlar, korkmanglar;

Qünki qöllüktiki ot-qəplər bərk urmaqta;

Dərəh mewısını bərməktə,

Ənjür dərihi, üzüm teli toluk həsul berıdu.

²³ Həm silər, Zionning baliliri, xadlinip
 Pərwərdigar Hudayinglardin hursən bolunglar;
 Qünki U həkkaniylik boyiqə silərgə «awwalkı
 yamoqurlar»ni berıdu;

U silərgə həl-yeoqin berıdu,

□ **2:20 «Həm ximaldin kəlgüqını silərdin yırak kılıp,...»**

— «ximaldin kəlgüqi» bolsa bəlkim birla waqıtta bizgə ikki bexarətni təng kərsitip berıdu. Birinqidin, Yoel pəyoqəmbərnıng zamanıdiki, ximaldin kəlgən «qekətkə qoxuni»ni kərsitıdu; ikkinqidin, ahırkı zamandıki, ximaldin kelıdıoqan, Israil həlkıgə hıjum kılıdıoqan, Xəytan qozqaydıoqan qong bir qoxunnımu kərsitıdu. «Qoxumqə səz»imızınımu kərüng. **«Uning aldi qismini xərkiy dengizə, kəyni qismini oʻrbiy dengizə...»** — «xərkiy dengiz» «Əlük Dengiz»ni, «Oʻrbiy Dengiz» «Ottura Dengiz»ni kərsitıdu. **«Qünki U (Pərwərdigar) «qong ixlarnı kılquqımən...»** — baxka birhil tərjimisi «Qünki U (Pərwərdigar) uluq ixlarnı kılıwatıdu» (21-ayəttikidək).

□ **2:21 «Qünki Pərwərdigar uluq ixlarnı kılqan»** — yaki «qünki Pərwərdigar uluq ixlarnı kılıwatıdu».

Yəni baxta bolqandək «awwalki yamoqurlar»
həm «keyinki yamoqurlar»ni yaoqduridu. □

²⁴ Hamanlar buoqdayoqa toloqan bolidu,
Idix-küplər yengi xarab həm maylaroqa tolup
taxidu.

²⁵ Wə Mən silərgə qekətkilər, qekətkə liqinkiliri,
«wəyranqi kurt»lar, «qixligüqi kurt»lar,
Yəni Mən aranglaroqa əwətkən uluoq qoxunum
yegən yillarni qayturup berimən; ■

²⁶ Silər boluxiqə yəp, qandurulisilər,
Xuningdək silərgə karamət ixlarni kərsətkən
Pərwərdigar Hudayinglarning namini
mədhiyiləysilər;
Xuning bilən Mening həlkim hərgiz yənə hi-
jalətkə qalmaydu.

²⁷ Silər Mening Israil iqidə turəqanlikimni,
Xundaqla Mənki Pərwərdigar silərninq Huday-
inglar ikənlikimni,
Məndin baxqa heqkim bolmaydioqanlikini bil-
isilər;

□ **2:23 «Qünki U həkqaniylik boyiqə silərgə «awwalki yamoqurlar»ni beridu»** — baxqa birhil tərjimisi: «Qünki U silərgə «həkqaniylikni oğətküqi»ni əwitidu, həl-yeoqin beridu». Ikki tərjimisi bəlkim təng inawətlik boluxi mumkin; undaqla «həkqaniylikni oğətküqi» Kutquzoquqi-məsihni kərsitixi kerək bolidu. «**U silərgə həl-yeoqin beridu, yəni baxta bolqandək «awwalki yamoqurlar» həm «keyinki yamoqurlar»ni yaoqduridu»** — «awwalki yamoqurlar» (yaki «dəsləpki yamoqurlar») Qanaanda 10-ayda yaoqidu wə uning wasitisi bilən tupraq yumxitilip, yər həydəx andin uruq qeqix mumkin bolidu. «Keyinki yamoqurlar» Israilda 3- yaki 4-ayda yeoqip, ətiyazliq ziraətlərnə pixurux rolini oynaydu. Xunga hər bir dehqan «keyinki yamoqur»oqa təxnadur, uni bək kədirləydu.

■ **2:25** Yo. 1:4

Xuning bilən Mening həkım hərgiz yənə hi-jalətkə qalmaydu.

28 Həm keyin, Mən Öz Rohımni barlıq ət igiliri üstigə quyimən;

Silərnin oqul-qizliringlar bexarət beridu,

Qeriliringlar alamət qüxlərnı kəridu,

Yigitliringlar oqayibanə alamət kərünüxlərnı kəridu; □ ■

29 Bərħək, xu künlərdə qullar üstigimu, dedəklər üstigimu Rohımni quyimən.

30 Mən asmanlarda, zemində karamətlərnı,

Qan, ot, is-tütək tüwrüklirini kərsitimən.

31 Pərwərdigarning uluq həm dəhxətlik küni kəlmigüqə,

Quyax qarangoqulukqa,

Ay qanoqa aylandurulidu. ■

32 Həm xundak əməlgə axuruliduki,

Pərwərdigarning namini qaqirip nida qiləanlarning həmmisi kutkuzulidu;

Qünki Pərwərdigar deginidək, Zion teqida həm Yerusalemda,

Həmdə Pərwərdigar qaqirmakqı boləan «kald-

□ 2:28 «Silərnin oqul-qizliringlar bexarət beridu» — yaki «silərnin oqul-qizliringlar pəyoqəmbərlik qilidu». ■ 2:28 Yəx. 44:3; Əz. 39:29; Ros. 2:17 ■ 2:31 Yo. 2:10, 31; 3:15; Yəx. 13:10; 24:23; Am. 8:9; Mat. 24:29; Ros. 2:20; Wəh. 6:12-13

isi»lar üqün kutkuzux-nijat bolidu. □ ■

3

Pərwərdigar əllərninğ üstidin həküm qikiridu

¹ Qünki mana, xu künlərdə, xu pəyttə,
Mən Yəhuda həm Yerusalemni asarəttin
kutuldurup, azadlikğa erixtürginimdə,

² Mən barlik əllərnimu yioqip,
Ularni «Yəhoxafat jilojisi»ğa qüxürimən;
Xuning bilən ularning həlkimni əllər arisioğa
tarkitiwətkənlikidin,
Zeminimni belüp parqiliwətkənlikidin,
Ularni axu yərdə Mening mirasim, yəni həlkim
Israil tüpəylidin sorakğa tartimən. □

³ Uning üstigə ular Mening həlkimni doğa tikip
qək taxlioğan;

□ **2:32 «Pərwərdigar qakirmakqi bolğan «kaldisi»lar...»**
— yaki «Pərwərdigar qakiriwatқан «kaldisi»lar...».
«(Pərwərdigarning) «kaldisi»» — Təwratta,
pəyoəmbərlərninğ yazmilirida kəp kərilidioğan tema
yaki mawzudur. Israil həlkining həm əllərninğ kəp qismi
Hudadin yiraklixip kətkən bolsimu, ular arisida Hudaning
mehir-xəpkiti bilən, Əzigə sadik bir «kaldisi»ning haman
hərdaim tepilidioğanliqi kərsitilidu. ■ **2:32** Ob. 17; Rim.
10:13 □ **3:2 «Mən barlik əllərnimu yioqip,... xuning bilən
ularning həlkimni əllər arisioğa tarkitiwətkənlikidin, ...
ularni... həlkim Israil tüpəylidin sorakğa tartimən»** —
«əllər» bolsa yat əllər, Yəhudiy əməslər. **«Yəhoxafat jilojisi»** —
«Yəhoxafat» — «Yah» (Pərwərdigar) sotlaydu» degən mənida. U
bəlkim Yerusalem xəhirining xərki təripidiki «Kidron jilojisi»ni
kərsitidu (Yerusalem həm «Zəytun teoqi» arisida).

Bir yigitni bir pahixə ayaloşa almaxturoşan,
 Bir kizni «xarab iqimiz» dəp xarab üqün almax-
 turoşan.

⁴ Həy, Tur həm Zidon, Filistiyəning barlıq rayon-
 liri, Mən silərnı nemə kıliptimən?

Silər Məndin əq almakqimusilər?

(Bırak Məndin əq alımız desənglar, əqni tezla öz
 bexinglaroşa qayturup berimən!)□

⁵ Kümüxlirim, altunlirimni buliwaloşinglar
 tüpəylidin,

Güzəl gəhərlirimni öz buthaniliringlaroşa
 aparoşinglar tüpəylidin,

⁶ Yəhuda baliliri həm Yerusalemning balilirini öz
 qeğrasidin yırak kılmak üqün ularni Greklaroşa
 setiwetkininglar tüpəylidin,

⁷ Mana, Mən ularni silər setiwətkən jayda orni-
 din turquzimən,

Həmdə kıloşinglarnı öz bexinglaroşa
 qayturimən.

⁸ Oşul-kizliringlarnı Yəhuda balilirining kolioşa
 setiwetimən,

Ular xularni yıraktiki bir əlgə, yəni
 Xabiyaliklaroşa setiwetidu;

Qünki Pərwərdigar söz kıloşan.□

*Pərwərdigar «Yəhoxafat jiloşisi»da barlıq
 əllərnıg üstigə həkümini qikiridu*

⁹ Xuni əllər arisida jakarlanglarki,

□ **3:4 «Həy, Tur həm Zidon,...»** — «Tur» bolsa Liwandiki əng
 qong port həm kudrətlik xəhər, Zidon uning ətrapidiki rayon.

□ **3:8 «Ular xularni yıraktiki bir əlgə, yəni Xabiyaliklaroşa
 setiwetidu»** — «Xabiyaliklar» «Xeba» degən rayondikilər boluxi
 mumkin.

«Jənggə təyyarlininglar,
Palwanlarni qozqanglar,
Jəngqilərnin gəmmisi yəkinlaxsun,
Jənggə həzir bolsun;

¹⁰ Sapan qixlirini qiliq qilip,
Orqakliringlarni nəyzə qilip soquxunglar;
Ajiz adəmmu: «Mən küqlük» desun;

¹¹ Ətraptiki həmmə əllər, tezdin kelinglar,
Həmminglar xu yərgə jəm bolunglar!».
«Əzüngning küqlükliringni axu yərgə
qüxürgəysən, ah Pərwərdigar!»□

¹² «Əllər qozqilip «Yəhoxafat jilojisi»qa kəlsun;
Qünki Mən xu yərdə olturup ətraptiki həmmə
əllərnə sorakqa tartimən.

¹³ Orqakni selinglar,
Qünki ziraət pixti;
Kelinglar, qüxüp qəylənglar,
Qünki xarab kəlqəkliri liq tuxuktur,
Idix-küplər tolup taxidu.
Qünki ularning rəzilliki zordur»□ ■

¹⁴ Ah, nuroqun, nuroqun kixilər «Qarar
jilojisi»da!
Qünki Pərwərdigarning küni «Qarar jilojisi»qa
yəkinlaxti.

□ **3:11 «Əzüngning küqlükliringni axu yərgə
qüxürgəysən, ah Pərwərdigar!»** — bu sözlər 2:1-11diki
wə «Yəx.» 13:3-5diki sözlərgə munasiwətlik boluxi kerək.
«Yəx.» 13:3-5diki izahatlarnimu kəring. □ **3:13 «Orqakni
selinglar, qünki ziraət pixti; kelinglar, qüxüp qəylənglar,
qünki xarab kəlqəkliri liq tuxuktur... qünki ularning
rəzilliki zordur»** — muxu buyruq bəlkim Hudaning
«küqlükliri», yəni pərixtilərgə eytilidu («Wəh» 14:17-20ni
kəring). ■ **3:13 Wəh. 14:15**

15 Kuyax ҳам ay қарангоқулхип ketidu,
Yultuzlar öz julasini қayturuwalidu. ■

16 Pərwərdigar Ziondin hərkirəydu,
Yerusalemnin awazini қoyuwetidu;
Asmanlar, zeminlar silkinidu;
Lekin Pərwərdigar Öz həlkiğə baxpanah,
Israil baliliriqə küq-һimayə bolidu.

Pərwərdigar Zionni Öz makani қilidu

17 Xuning bilən silər Mənki Pərwərdigarning
silərning Hudayinglar ikənlikimni,
Öz muқəddəs teqim Zionda turidiqanlikimni
bilisilər;

Yerusalem pak-muқəddəs bolidu,
Uningdin heq yat adəmlər yənə өtməydu. □ ■

18 Həm xu küni əməlgə axuruliduki,
Taoqlar yengi xarabni temitidu,
Dəng-egizliklərdin süt aқidu,
Yəhudadiki barliқ erik-östənglərdə liқ su aқidu;
Pərwərdigarning өyidin bir bulak қiқidu,
Xittim jiloқisini suqiridu. □ ■

19 Misir bolsa bir qəllük,
Edom adənzatsiz bir qəl-bayawan bolidu,

■ **3:15** Yo. 2:10, 3:4, 15; Yəx.13:10; 24:23; Am. 8:9; Mat. 24:29; Ros. 2:20; Wəh. 6:12-13 □ **3:17** «**Uningdin heq yat adəmlər yənə өtməydu**» — degən sөz bəlkim: (1) heq tajawuzqi yənə Yerusalemni buzmaydu, wə (2) Yerusalemni buloқudək heqkandak butpərəs adəm uningdin yənə өtməydu, degən ikki mənini kərsitixi mumkin. ■ **3:17** Wəh. 21:27

□ **3:18** «**...Xittim jiloқisini suqiridu**» — «Xittim jiloқisi» Yerusalemning xərkiy təripida bolup, suliri Iordan jiloқisioqa qūxidu. ■ **3:18** Am. 9:13

Ularning Yəhuda baliliriqə qiloqan zulum-zorawanliqi tüpəylidin,
Ular bularning zeminida bigunah qanlarni
tökkənliki tüpəylidin.

²⁰ Birəq Yəhuda mənggügə turidu,
Yerusalem dəwrdin-dəwrgiqə qalidu;

²¹ Həm Mən ularni tökkən qanlarning paklandurilmioqan gunahliridin paklandurimən;
Qünki Pərwərdigar Zionda makanlaxqandur.

**Muq ddes Kalam (y ngi yezik)
The Holy Bible in the Uyghur language, written in
Pinyin script**

Copyright   2010 Mukeddes Kalam - Uyghur Bible Translation Committee

Language: Uyghur tili (Uyghur)

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2021-09-11

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 31 Aug 2023

b6bd0959-14d2-5233-b340-6f210a8f13c5